

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürögnyelv: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1926. JULIUS 23.

PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 1'50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Súlyos katasztrófa fenyegeti Noviszádot

Óránként egy centiméterrel emelkedik a Duna -- További emelkedés várható -- Tegnap este 652 centiméter volt a víz magassága -- A Darányi telepen a legkritikusabb a helyzet Palánkánál áttört a gát -- Tegnap este áttört a csatorna gátja, de sikerült kijavítani

Már-már azt hitte mindenki, hogy az árvizkatasztrófa elmúlt és Noviszádot környékével együtt nem fenyegeti további veszedelem a Duna részéről. Erre a bizakodó hangulatra azonban rácsófolta a Duna. Bogojevotól lefelé olyan rohamosan emelkedik a víz, ami példátlanul áll a történelemben. Szerda reggeltől kezdve óránként egy centiméterrel emelkedik a víz Noviszádnál és amikor e sorokat írjuk, még csak nem is sejti senki, hogy mennyi lesz a Duna legmagasabb vízállása. Az 1876-iki vízállás, amikor „csak” 637 cm magas volt a víz ma megnyugtató magasság lenne, hiszen már tegnap reggel meghaladta a július 15-én elért legmagasabb vízállást a 644 cm. és a víz egyre jön, a gátakon dolgozó mérnökök és munkások aggódva figyelik a mérőléceket, amelyen óránként centimétereket nyel a víz.

A Duna katasztrófális áradását a Novoszelotól lefelé való szakaszon a plavnai gát robbantása okozta. A bogojevoi gáttörés következtében olyan óriási vízmenyiség zudult a Bácska délnyugati részére, hogy a Petar és Aleksandar csatornák közötti szögletet, ami a Bácska egynegyed része, teljesen elárasztotta volna a víz. Fokozta a veszedelmet, hogy a bogojevoi második védővonal mögötti töltés sem bizonyult elég ellentállónak és Karavukovónál áttört, úgy, hogy még olyan területek is víz alá kerültek, amelyek 40–50 kilométernyire vannak a Dunától. A Bácska negyedrészt meg kellett menteni és ez nem történhetett másképp csak úgy, ha felrobbantják a plavnai ármentesítő-társulat első gátját és a vizet így visszaeresztik a Dunába. Szakemberek azon a véleményen voltak, hogy a víz nem fog túlgyorsan visszazudulni a Dunába, de ha ez bekövetkezne, akkor sem kellene nagyobb katasztrófától tartani, mert Palánkától lefelé amúgy is apadt a Duna és a védőgátak megfelelő erősségűek. A hatalmas természeti elem, a víz, azonban nem számolt úgy mint a szakemberek.

A Bogojevonál történt gáttörés után annyi víz jött az árterületre, hogy a hatodik árhullámot a Bogojevotól feljebb fekvő részekben nem is érezték, az alatt azonban annál inkább, mert itt még mindig elég magas volt a víz. Ezenkívül az árterületről is óriási mennyiségű víz folyt vissza a Dunába. Szerdán reggel már veszélyesnek látszott Palánkától Noviszádig a helyzet, katasztrófálissá azonban csak szerdán késő éjjel vált.

Szerdán éjjelkor értesítette a noviszádi folyammérnökségi hivatal az ügyeletes noviszádi rendőrfőkapitányt, Rákics Radenkot, hogy

ötven centiméteres árhullám közeledik Noviszád felé, ezért tegyék meg az összes szükséges óvintézkedéseket.

Rákics Radenkó főkapitányhelyettes azonnal értesítette erről dr. Milovanovics Milán polgármestert, akit azonban nem talált otthon az üzenet, mert a polgármester Szuboticára

utazott, ahol tegnap egy sajtópert tárgyaltak, amelyet ő indított. Ugyancsak értesítette Rákics Radenko főkapitány helyettes Mihaldzsics Sztanoje főkapitányt, Stössel Rezső főmérnököt, Kürti János és Baumhauer Béla mérnököket, akik éjjelkor már a városházán voltak. A főkapitány hivatalszobájában rövid tanácskozást tartottak, utána Kürti János mérnök a Temerini-utra, Baumhauer Béla pedig a felső töltésre ment, amelynek a futaki erdő szélén és a Siegmund-telepnél lévő részei a legveszélyesebb pontok. A mérnökök a rendelkezésükre álló munkaerővel még éjjel hozzáfogtak a töltések megerősítéséhez.

A víz nőttön-nőtt és délig nem történt semmi különösebb esemény. Egy óra előtt egyszerre csak veszedelmes átszivárgást vettek észre a Darányi-telep végén, a most készült töltésen dolgozó munkások, ép ott volt Baumhauer Béla vezetőmérnök és sikerült hamarosan betömni a veszedelmes rést. A városban ezalatt már elterjedt a hír, hogy a Darányi-telepen áttört a víz a töltést...

Lákics Jován polgármester helyettes Mihaldzsics Sztanoje főkapitány és a Délbácska szerkesztője autón siettek ki a futaki erdőhöz. A dülböt feneketlen sarával azonban nem tudott megbirkózni az autó és gyalog kellett folytatni az utat a töltésig. Itt ekkorra azonban már elmúlt a veszedelem. Baumhauer Béla megnyugtatta az aggodalmaskodókat és csak ezer zsákot kért még, mert a víz folyton emelkedik és minden eshetőségre el kell készülni. A vezető mérnök közlése szerint

nagyon veszélyes a helyzet a Siegmund-telepnél is, ahol már csak néhány ujjnyi magasság hiányzik ahhoz, hogy a Duna vize elérje a töltés koronáját.

Ezen a veszélyeztetett részen nyugtát emelnek. Remélhető, hogy ez ellent fog állni a víznek, amely talán nem fog a nyugtánál magasabbra emelkedni...

Délután két órakor újabb veszedelmet jelentett Mirkov főmérnök a városna. Közölte, hogy

újabb hatalmas víztömeg érkezik és erősítsék meg a Temerini-uton lévő töltést, különben áttöri azt a víz és dtmegy a Temerini-ut baloldalára.

Mirkov főmérnök jelentéséről azonnal értesítették a Temerini uton a munkavezetésével megbízott Kürti János és Nerandzsics mérnököket.

A Temerini uton igen veszélyes volt a helyzet délután öt órakor, amikor nagy vihar vonult át a város felett. Méter magas hullámok csaptak át a Temerini uton emelt ideiglenes töltésen és minden pillanatban attól kellett tartani, hogy a hullámok elmosják a töltést, szerencsére ez nem következett be. A Temerini

uton az éjjel száz kocsi dolgozott, amelyek szakadatlanul hordják a földet.

A vágóhid környéke teljesen víz alatt volt az este és a vágóhidat csak a keramit uton lehetett megközelíteni. A csatorna torkolatánál egy tenyérnyi emelkedés kell még és a víz átlépi a gátat. A selyemgyár környékén nagyon rossz állapotban van a gát, itt katonák dolgoznak. Ugyancsak katonák erősítik meg a hajóállomás és hidsáncok közötti területen lévő töltést is.

Miután az eddig rendelkezésre bocsájtott katonák száma nem elegendő, a város tegnap este még hatvan katonát kértek, akiket a Temerini utra rendelték ki. A hidsáncok részéről nem fenyegeti veszedelem a várost, mert itt a sáncok biztosan feltartják a vizet. A dunaparti vasutállomásnál a szappangyár környékén is kritikus a helyzet, itt a szappangyár munkásai emelnek töltést.

Tegnap este 8 órakor Noviszádnál 652 centiméter magas volt a víz állása és teljesen bizonytalan, hogy mikor éri el legmagasabb állását és mennyi lesz az.

Tegnap este váratlanul áttört a csatorna gátja

A délutáni viharok a Darányi telepen voltak a legsúlyosabb következményei. Az erős hullámvérés következtében

délután hat órakor a víz áttörte a töltést és a telepekre zudult. A Darányi-telep derék magyar lakói azonban felvették a küzdelmet a vízzel és Baumhauer Béla mérnök vezetésével elzárták a rést.

Az áttörés olyan nagy és veszedelmes volt, hogy ötezer zsákot kellett felhasználniok a rés betömésére. A telepiek emberfeletti munkájának köszönhető, hogy sikerült estig a veszélyt elhárítani, mert ellenkező esetben a Futaki ut és szuboticiai vasutvonal közötti egész terület víz alá került volna.

Mirkov főmérnök jelentése szerint Noviszádnál még

10–12 centimétert emelkedik a víz

Este 8 órakor a csatorna vize Temerini-uti kapujánál annyira emelkedett, hogy áttörte a gátat. A víz a gátör házának környékéről és a város felé kezdett folyni. Mihaldzsics Sztanoje rendőrfőkapitány azonnal katonai segítséget kért és a katonasággal megkezdte a gát kijavítását.

A rendőrök ezalatt házról-házra jártak és minden kocsit és munkabíró férfit kiküldtek a Temerini-ut veszélyeztetett pontjaira.

A csatorna áttört gátján hatalmas erővel vizesés módjára zuhant a víz a sokkal mélyebben fekvő részre. Este fél tízkor sikerült a rést betömni és a veszélynek elejét venni.

Veszélyben a noviszádi és palánkai járás

Mirkov főmérnök, aki Novoszéloban van, tegnap este telefonálta, hogy Novoszélob körül van véve vízzel, de a falu körüli gátak talán elég erősek lesznek. Kért azonban mégis dereglyéket, hogy kéznél legyenek. Tegnap már több motorcsónak és dereglye érkezett Novoszélobra. Hasonlóan súlyos a helyzet Bácsnál is, amit még tetéz a Mosztonga áradása. Az a hír, hogy a bácsi kolostor víz alatt van, nem felel meg a valóságnak, mert az igen magas helyen van.

Szarapalánkánál a temetőnél is áttört tegnap a gát és a víz 800 holdnyi területet elöntött, a noviszádi országútnál megakadt a víz. Novoszélobnál tegnap este már igen mérsékelt volt a víz emelkedése és hajnalban kulminált.

Palánkánál is egy centiméterrel emelkedik óránként a víz úgy, hogy a helyzet rendkívül kritikus. A Cséb—begecsi töltés még tíz centiméteres emelkedést bír el, ennél nagyobb azonban nem. Nagyon féltő, hogy az emelkedés több lesz a kritikus 10 centiméternél. Begecsnél az első gát egy részén átszakadt és a begecsi kertek nevű rész víz alá került.

Az első gát mögött levő második gát sokkal erősebb s remélhetőleg ez kibírja a további emelkedést. Futaknál is víz alá kerültek az alacsonyabb részek. A falu egy része is veszélyben van.

A Duna vizállása tegnap a következő volt: Apatn 696 (— 4), Bogojevó 714 (+ 4), Palánka 693 (+ 33), Noviszád reggel 642, este 652

Ismeretlen tettesek át akarták törni a Darányi telep védőgátját

Árvízveszedelem idején rég bevált tapasztalat alapján, statáriumot szoktak kihirdetni, a gátrontásra, rablásra, fosztogatásra és az árvíz veszedelemmel együttjáró hasonló természetű bűntettek. Nálunk nem látták szokásosnak ennek az intézkedésnek a megtételét. Nem baj, hiszen ennél sokkal fontosabb intézkedések is elmaradtak és ha az árvíz szélében hosszában áttörte a gátakat, jól-lehet a városi hatóságok többrendbeli ülésen határozottan állást foglaltak ez ellen, — ugyan kinek jutna eszébe az új gátak megvédése. Pláne, ha amolyan hatósági közreműködéstől megkímélt gátról van szó, mint aminő például a Darányi telepi is.

Mert azzal igazán senki sem vádolhatja meg a hatóságokat, hogy tulságosan beavatkoztak ebbe a Darányi telepi gátrontásba. Ment ott minden szabadjára eresztve a maga módja szerint — még a víz is, amely háromnapos szünet után tegnap hajnalban ismét alaposan ráijesztett a jó Darányi telepiekre.

Csak hogy itt ezúttal is kudarcot vallott az alattomos víz aljas támadása, mert keménykötésű legények őrzik itt a gátat. Nem csoda, hiszen erejük végső megfeszítésével, gyerekek, asszonyok éjjel-nappali verejtékes munkájával kötötték meg a vizet, amely ugylátszik még a hatósági ülésezésnél is jobban respektálja a kenyerét féltő kemény izmok dacos nekifeszülését.

Néhány riasztó puskalövés és rövid negyed órán belül újra ott szorgoskodott a telep apraja-nagyja a gátakon. Alig hittek szemüknek, amikor látták, hogy a víz hihetetlen gyorsasággal növekszik, hiszen az újságokból tudták, hogy már mindenütt apad a Duna vize. Amikor azután meghallották, hogy nem árhullámról van itten szó, hanem vízenyös körülmények között megfogamzott és visszafelé elült stratégiai gátrontásról — akkor, ami igaz az igaz, bizony nem nagyon fukarkodtak a kevésbé hízog jelzőkkel.

— Csak a mi gátunkat ne bántás, mert akkor megjárják, csillapodik le végül az egyik. Elmondják, hogy néhány nap óta az esti órákban, meg olyankor, amikor elhagyatott a gát környéke, fejszével, csákánnyal felfegyverkezett ismeretlen egyének bukkannak fel az erdőből,

hogy átszakítsák a telepiek nehéz verejtékkel felépített gátját.

Az elmúlt napok egyikén is két ismeretlen egyén közeledett a gátak felé. Ugyanakkor két hasonlóképp ismeretlen egyén lesbeállott és amikor am azok belefogtak gáttörő munkájukba, előtörték rejtékükből és alaposan elpáholták a két ismeretlent. Olyan alaposan, hogy a két-rendbeli merénylő közül az egyik rendetlen futással elmenekült, a másik ott maradt a fűvön. Komolyabb baja aligha történt, mert reggelre üres volt az erdő. Azóta sem bántják a Darányi-gátat.

Ivanovics bácsi felkészült a vízdőzre

Mákot fejtett az öreg künn az udvarban, alig néhány lépésnyire mellette egy ravaszul összetakolt furcsa építmény. Ivanovics bácsi hetennégyesztendős öreg ember és még élénken emlékszik a hetvenhatos nagy árvízre.

Akkor szorult bele az a tudomány, amelyet most gyümölcsöztetni akar és fittyet hány a házatól alig néhány méterre haragosodó árvíznek.

Péntek reggel furcsa munkába fogott Ivano-

vics bácsi. Nagy négyszöget rajzolt a földre, négy sarkára pedig egy-egy félméteres téglapillért hordott össze. Azután gerendákat illesztett egymás mellé úgy, amint az egy valóságos tutajhoz illik. Az egyik sarkába egy körülbelül 4x3 méter nagyságú valóságos kis szobát épített.

Tetejét vérpíros vadonatúj cseréppel fedte be. Ez lesza szoba — dicsekszik Ivanovics bácsi — melléje meg dísznólat építék, a szobába pedig kakasülöket szögeztek fel. Ha készen leszek a „bárkával“, kötéllel odakötöm a fához, azután ha jön a víz, családommal, a malacokkal, meg a baromfival együtt szépen felemel, el sem kell mennem hazuiról, meg bajom sem eshet a víztől.

Noé apánk kései utódja azután még tovább mesélt a bárka peremén. Elmondja, hogy hetvenhatban egy Grosszinger nevű ur dirigálta a védelmi munkálatokat. Bizony bejött a víz, de hát hol voltak akkor még a gátak? Sehogys tudja megérteni Ivanovics bácsi, hogy nem tudták azóta „kieszelni“ a víz járását.

Nem értjük ezt mi sem, és nem értik ezt még sokan mások sem.

Poincaré a francia miniszterelnök

Diktatura kormányt alakít Poincaré — Forradalmi hangulat Párisban — A tömeg inzultálja a baloldali képviselőket — Briand lesz Poincaré külügyminisztere

Párisból jelentik: A kamara szerda esti ülésén Herriot felvetette a bizalmi kérdést, mire a kamara 290 szavazattal 237 ellenében megtagadta a bizalmat a kormánytól. A szavazásnál a kormány mellett szavazott 97 szociálista, mintegy 100 szociálista radikális, továbbá néhány szociálista köztársasági és radikális. Mintegy 30 képviselő tartózkodott a szavazástól. A kormány ellen szavazott többséghez tartoznak a kommunisták, mintegy tíz szociálista radikális, körülbelül 20 szociálista köztársasági, mintegy 30 radikális, végül csaknem az egész centrum és a jobboldal.

Doumergue köztársasági elnök még éjjel Poincarét megbízta a kormányalakítással, Poincaré, aki a kormányalakítást elvállalta, ma délután már össze is állítja kormányának névsorát. Poincaré kormánya már azzal is jelképezni fogja, a legszigorubb takarékoság elvét, hogy az eddigi tizenhat miniszteri tárca helyett, mindössze hét tárca élére fog minisztert helyezni. A Morgan alapról szóló törvényt a köztársaság elnöke már alá is írta és a Morgan kölcsönből hirszerint 33 millió dollár vagyis körülbelül másfélmilliárd papirfrank maradt meg és ez a hatalmas összeg, a mai tőzsdén kerül likvidálásra. Ilyen körülmények között számítani kell azzal, hogy a frank árfolyama óriási mértékben megjavul.

Poincaré az éjszaka a szenátusban tárgyalt Chaumet volt kereskedelmi miniszterrel és Albert Sarraut angorai francia nagy követtel. Ezt a két személyiséget úgy látszik be akarja vonni kormányába. Poincaré egyébként, mint az Echo de Paris jelenti azt tervezi, hogy a kormányban csak igen kevés számú miniszteri tárcát tölt be, csupán öt vagy hat tárcát, feltéve, hogy pártérdekekből nem fog rászorolni munkatársai számának emelésére. Valószínűnek tartják, hogy Poincaré, a miniszterelnökségen kívül, a pénzügyminiszteri tárcát is magára vállalja.

Német sajtó vélemény

Berlinből jelentik: A Herriot kormány bukásával kapcsolatosan a Vorwärts a következőket írja: Herriot azért bukott meg, mert szanálási programját a nemzet teljesítőképeségének erősebb igénybevételére építette fel, míg Briand kormánya a szanálást külföldi kölcsönök megnyerésével akarta elérni. Herriot részben saját hibáinak lett áldozata. Ami most be fog következni, nem valami örvendetes sem Franciaország, sem Németország demokráciája szempontjából. Poincaré mint megmentő végső befejezése a baloldali kartel kétéves politikájának. A Tägliche Rundschau a következőket írja: Franciaországban a legutóbbi napok folyamán némileg tisztult a parlamenti helyzet, még pedig azzal, hogy nincs többsége a szociálista programnak, amely vagyondézsmával akarja a szanálást megvalósítani. Csupán az a kérdés

maradt nyitva, vajjon az új kormány számíthat-e többségre.

Párisból jelentik: A tegnapi kamara szavazás eredményének kihirdetése után Asier és Poncet képviselők, a nemzeti egység helyreállítására ujjonnan alakult csoport nevében, a köztársaság elnökéhez mentek, akinek 230 képviselő aláírásával ellátott kérvényt nyújtottak át. A beadványban a nemzeti egység kormányának kinevezését kérik. A kérvény szerint, a nemzeti egység fogalma alatt, nem a régi értelemben vett politikai alakulatot, hanem a francia nép valamennyi erőforrásának felhasználására irányuló törekvéseket kell érteni. Azon fordul meg minden, hogy gyorsan cselekedjenek. Az egységet komoly eredményektől gondoskodó pénzügyi program alapján kell megalkotni. Ezen kívül az aláíróknak az a véleménye, hogy a népek szolidaritása alapján, nemzetközi hitelszervezettel kell megkísérlni a francia adósságok igazságos rendezését.

Párisból jelentik: A francia fővárosnak rég volt olyan mozgalmas és fenekestől felforgatott napja, mint a tegnapi. Az ucca már jóval előbb megbuktatta a Herriot-kormányt és lármásan követelte, hogy a kamara pecsételje meg a nép ítéletét. Az izgatott tömeg a kamara előtt követelte Herriot bukását és éppen olyan lelkesen élte Poincarét, mint a jövő emberét és megmentőjét. A rendőrség tehetetlen volt a tömeggel szemben, amely Cachin minisztert meglátva, áttörte a kordont és be akart vonulni a kamara palotájába.

Tegnap este igen sok külföldi hagyta el a várost. Az idegenek távozásának oka az, hogy az esti órákban egy főként amerikaiakkal és spanyolokkal telt gépkocsit a munkások megtámadtak. Ötven embert letartóztattak. Egy menő ára 70—100 frank. A színházak zsufolva vannak, az uccákon rengeteg koldus tanyázik. A forrongó Párisban barrikádokat akarnak emelni. A baloldali képviselőket inzultálják és éltetik Poincaré miniszterelnököt, aki állítólag diktatúra-kormányt akar alakítani és a jobboldalra támaszkodik, de ragaszkodik a németbarát Briand külügyministerségéhez. Vailland-Douterier kommunista képviselőt a tömeg megverte.

A Poincaré-kormány megalakítása biztosítottnak látszik. A külügyministerséget már sikerült betölteni, mert Briand hajlandóságot mutat vállálására. Pénzügyminiszter maga Poincaré lesz és az a terve, hogy a francia jegybank volt kormányzóját veszi maga mellé tanácsadóul. Pikáns fordulata az új kormányalakításnak az, hogy Poincaré Herriot-t is felszólította, hogy lépjen be kabinetjébe, Herriot még nem nyilatkozott. Politikai körökben kedvezően ítélik meg Poincaré vállalkozását.

Dr. Milovánovics Milán polgármester sajtópere

A szuboticiai törvényszék Mayor József hírlapíróát egy havi fogházra ítélte

Noviszád városa katasztrofális órákat él át. Minden városi vezető tisztviselő éjjel-nappal dolgozik, hogy ha lehet, elhárítsa azt a baji Noviszád felől, amely az árvíz útján fenyegeti ilyen körülmények között érthető feltűnést keltett, hogy dr. Milovánovics Milán polgármestert tegnap sehol sem lehetett látni. A polgármester nem is tartózkodott Noviszádon, a városnak ezen kritikus napján, hanem Szuboticán.

Csütörtökön tárgyalta ugyanis a szuboticiai törvényszék azt a sajtópört, amelyet dr. Milovánovics Milán polgármester indított a Bács-megyei Napló ellen, annak február 10. iki számában „Polgármester válság Noviszádon” címmel megjelent cikk miatt, amelyért Mayor József a lap noviszádi szerkesztője vállalta a felelőséget. A cikkben el volt mondva, hogy a polgármester az ismeretes dr. Markovics Giga-téle fegyelmi ügyben a fegyelmi iratokat Klicin Predrag városi tanácsnoktól, a fegyelmi ügy előadójától minden indokolás nélkül elvette és hónapokig magánál tartotta. Továbbá el volt mondva, hogy Noviszádon a polgármester és a kiszélesített városi tanács tagjai között támadt különbség miatt számítanak arra, hogy a polgármester elhagyja a helyét.

Több ízben volt már ez ügyben tárgyalás kitűzve, de azt csak most csütörtökön lehetett megtartani, mert a főmagánváoló dr. Milovánovics csak ez alkalommal jelent meg a tárgyaláson, amelyet Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa tárgyalt.

A vádirat felolvasása után Mayor József kihallgatására került a sor, aki kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, amit írt, teljes egészében fenntartja, azt bizonyítani kívánja és cikkét közérdekből írta.

A bíróság Klicin Predrag tanácsnokot hallgatta ki ezután tanuként, aki ismertette a fegyelmi eljárás eddigi fázisát és elmondta, hogy múlt év november közepe táján a polgármester elkérte a Markovics féle fegyelmi ügy iratát azzal, hogy azt áttanulmányozni kívánja. A polgármester a fegyelmi iratokat ez évi február 26-ig magánál tartotta, ami által lehetetlenné vált a fegyelmi ügy további folytatása és befejezése. A közigazgatási bizottság február 26. iki ülésén meginterpellálta a polgármestert, hogy milyen stádiumban van dr. Markovics fegyelmi ügye és miért nem lett még befejezve, mire a polgármester azt a választ adta, hogy az iratokat elvette tanulmányozás végett. A közigazgatási bizottság úgy döntött, hogy az iratokat öt napon belül kiadandók és a vizsgálat befejezendő.

Elnök: Milyen viszonyban van ön a polgármesterrel?

Tanu: Egész korrekt viszonyban, köztünk semmi ellenségeskedés eddig nem volt?

Elnök: Milyen viszonyban volt a polgármester Markovicsal?

Tanu: Ellenséges viszonyban, sőt a polgármester kinevezése alkalmával már pereskedtek.

Mayor: Igaz-e az, hogy a polgármester önt rá akarta venni arra, hogy lépjen vissza a fegyelmi ügy előadó tisztétől?

Tanu: Tény, hogy a polgármester annak idején Mihaldzsics főkapitányt ismételtlen hozám küldötte, azzal a felszólítással, hogy előadói tisztemről önként mondják le, amit ismételtlen visszautasítottam.

Mayor: Igaz-e, hogy a mértékadó körök a cikk megírása előtt foglalkoztak a cikk megírásának kérdéséről?

Tanu: Tény, hogy ilyen hírek akkor forgalomban voltak és a kiszélesített tanács tagjai számoltak a polgármester távozásával.

A bíróság ezután dr. Milovánovics Milán polgármestert, mint sértett felet hallgatta ki, aki azzal kezdte vallomását, hogy a vádlott Mayor József a háború alatt szerb ellenes magatartást tanusított és csak két év előtt tért vissza Noviszádra és hogy a cikkével és hogy a cikkével és a többi kisebbségi lapok az utóbbi hónapokban azt a célt szolgálták, hogy diszkreditálják a közigazgatást és ki-

mutassák, hogy a szerbek képtelenek a közigazgatás vezetésére és ezen cél érdekében általános kampányt intéztek nem annyira a személye ellen, mint a polgármesteri állás ellen, amelyre számos reflektáns van, többek között a jelenlevő tanu édesapja Klicin Mita ur.

Klicin Predrag: Hazugság! (Az elnök rendreutasítja a tanut).

Milovánovics dr.: Noviszádon túlfűtött ambíciójú emberek vannak, akik azt hiszik, hogy a nép többségének bizalmát élvezik, pedig megfordítva áll.

Klicin Predrag: Hazugság! (Elnök újból rendreutasítja).

Milovánovics dr.: Azzal a mandátummal jöttem a polgármesteri székbe, hogy rendet teremtek a közigazgatásba, mert a tanácsnokok azelőtt 10 órákor jártak a hivatalba, többek között Markovics Giga is. Én most rendet teremtettem, tessék érdeklődni bár hol. (Nagy derűség).

Az elnök hosszas kérdezősködése után miután a polgármester a határozott választ folyton elkerülte, végre beismerte, hogy igaz, hogy az akták három hónapig nála voltak, de erre azért volt szükség, hogy áttanulmányozza, mint polgármesternek nem volt ideje hamar elkészülni vele, Klicin Predrag maga hozta vissza neki a fegyelmi iratokat, hogy újból kihallgassa. Ami a távozásival kapcsolatos híreket illeti, ezek nem felelnek meg a valóságnak, mert dr. Miletics Szlavkó miniszter személyes intervenciójára megakadályozta az ellene folyó kampány sikerét és Miletics legutóbb is kijelentette, hogy megmarad a polgármesteri állásban.

Dr. Kellert Benő védő: Polgármester ur ellenséges viszonyban volt-e Markovics dr.-al?

Milovánovics: Ellenkezőleg, a legjobb viszonyban.

Mayor: Hallatlan, hogy mer ilyent mondani?

Kellert dr.: Peres viszonyban voltak-e, igen vagy nem?

Milovánovics: Igen.

Dr. Kellert: A közigazgatási bizottságban meginterpellálták e Önt, hogy miért huzódik a fegyelmi?

Milovánovics: Igen. Itt is Klicin Mita interpellált meg engem.

Mayor: Igaz-e, hogy polgármester ur ellen a közgyűlés túlnyomó többsége fegyelmi vizsgálatot indított?

Elnök: A kérdésre nem kell válaszolnia.

Mayor: Igaz-e, hogy Ön a radikális párt bizalmából lett polgármester, és igaz-e, hogy ez a radikális párt nyomasztó többsége Önnek bizalmatlanságot szavazott, és Ön dacára ennek a polgármesteri székben ül?

Elnök: A kérdésre nem kell válaszolnia.

Mayor: több kérdést tesz fel, de az elnök nem engedi meg, hogy a sértett arra válaszoljon.

Mayor: Ön vallomástétele elején olcsó házásokra pályázva valótlán politikai vádakot kövöcsolt ellenem, hogy ezzel megtévesse a bíróságot, tette ezt pedig a tanu immunitásának védelme alatt és így felhívom Önt, hogy legyen meg a férfias bátorsága, ezt a valótlán vádját olyan helyen megismételni, hogy ezért felelőségre is vonhassam.

Milovánovics hallgat.

Az ügyész indítványára Milovánovicsot és Klicin Predragot szembesítik. Mindketten megmaradnak állításaik mellett. A bíróság mindkettőt megesketti.

Dr. Csukonovics Ferdó ügyész vádbeszédében éles hangon kelt ki a kisebbségi sajtó ellen, amely kampányt indított a polgármester ellen. Szigorú büntetést kér.

Dr. Kellert Benő védőbeszédében kifejti, hogy a polgármester személyében is érdekei voltak a Markovics féle fegyelmi ügyben, míg Klicin tanácsnok teljesen érdektelen volt és így az ő vallomása több hitelt érdemel. Felmentői ítéletet kér.

Mayor: Tiltakozik az ellen, hogy a ki-

Jöjjön Budapestre!

Budapesti és balatoni fürdők vendégei a magyar vasutakon 50% kedvezményt kapnak.

CONTINENTAL SZÁLLODA

Budapest, VII., Dohány-ucca 42. (Hungária-fürdő épületében). Modern comfort! Mérsékelt árak!

Dr. GRÜNWALD SZANATÓRIUMA

BUDAPEST, VII., Vilma királyné-ut 15. szám.

LIGET SZANATÓRIUM

Legmodernebb gyógyintézet gyomor-, bélbeteg, szív-, vese-, cukorbetegség részére. Vizgyógyintézet. VI., Nagy János (Benzur-u) ucca 47. sz.

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM és VIZGYÓGYINTEZET

BUDAPEST VIII., Vas-u. 17.

PARK SZANATÓRIUM

Legtökéletesebb sebészeti gyógyintézet, szülészeti osztály, urológia, hólyag, prostata, vesebetegség kezelése. Röntgen. VI., Aréna-ut 84. sz.

ROYAL NAGYSZÁLLÓ VII., Erzsébet kör-

ut 45-47. Világnívó és szolid! Budapesti és más magyar fürdők látogatói 50% kedvezményt kapnak

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

Klimatikus, diétás gyógyintézet bel- és idegbeteg részére. Nap- és légfürdők. I., Baró Eötvös-ut 12.

SZENT GELLÉRT

GYÓGYFÜRDŐ ÉS SZÁLLODA, BUDAPEST. Legmodernebb berendezés! Mérsékelt árak!

SZENT MARGITSZIGET

A Duna-folyam gyöngye. 150 holdas park Nagyszálló. Szanatórium. Magyarország legmodernebb üdülő- és gyógyintézete. Kén- és szén-savas gyógyfürdők kőszvény, reuma és idegesség ellen. Thermal strandfürdők.

BALATONFÜRED

Legmodernebb fürdőnk, a „szívbeteg Mekkája”

sebbségi sajtó kampányt intézett a polgármester ellen, mert míg a magyar lapok csak politikai szempontból bírálták a polgármester működését, az alatt a szerb sajtó, például a Narod sulyos anyagi szabálytalanságokkal vádolta a polgármestert.

A bíróság tíz pernyi tanácskozás után Mayor Józsefet sajtó útján elkövetett rágalomzásban bűnösnek mondotta ki és egy havi fogházra és 1000 dinár pénzbírságra ítélte.

Mayor József felebbezett az ítélet ellen.

A belpolitikai helyzet

Beogradból jelentik: A minisztertanács tegnap esti ülésén a tisztviselők redukciójával, a fizetéscsökkentéssel és a dalmáciai agrárreformmal foglalkozott. Mindkét kérdés megoldása nagyon sürgős, egyrészt, mert a költségvetésben nagy deficit mutatkozik és ezt akkor lehet elkerülni, ha leszállítják a tisztviselők létszámát, a megmaradtak fizetését pedig csökkentik, másrészt pedig azért, mert Rádics István is akarja. Ugyancsak ő ragaszkodik a dalmáciai agrárreform törvény megszavazásához is.

A minisztertanács dr. Pérics Ninko pénzügyminiszter referált a tisztviselők redukciójáról és a fizetés leszállításról.

Uzunovics Nikola miniszterelnök a minisztertanács után kijelentette, hogy a kormány komolyan akar dolgozni és nem a demagógia eszközeivel.

A kormány nem törődik azzal, ha valaki tiltakozik egyes intézkedések ellen. A kormány a tervezett munkáját befejezi és azután a parlament elé terjeszti, ha ez nem fogadná azt el, akkor olyan helyzet áll elő, amelynek következményeit a kormány mindenképpen levonja. A minisztertanács letárgyalta Perics javaslatát, hozzájárultak és hoinap el is fogadják.

Külföldön is árad a Duna

Bukarestből jelentik: A Duna Romániában is veszedelmesen megdagadt és Vlahka megyében kétszáz hektár szántóföldet vízbe árasztott el. Újabb jelentések szerint az ár még nagyobbodik.

Budapestről jelentik: A Felsődunán tegnap óta kisebb áradás mutatkozik, amely azonban egyelőre nem fenyeget komolyabb következményekkel. Steintől felelő árad, onnan lefelé apad a víz állás.

HIREK

A pápa és a modern természettudomány

Egy francia újságíró beszélgetést folytatott Gaspari bíborossal, a vatikáni államtitkárral és Pater Gianfranceschi-vel, a szent atya tudományos tanácsadójával arról, hogy milyen álláspontot foglal el a pápa a modern természettudomány eredményeivel szemben. A bíboros válaszából kitűnik, hogy XI. Pius pápa nemcsak nagy érdeklődéssel viseltetik a természettudományok iránt, hanem az a felfogása, hogy az igazi vallásosság és a modern tudományos világkép nemhogy ellentmondásban volnának egymással, hanem ellenkezőleg, kiegészítik egymást.

Ez a kijelentés mélyreható változásokat jelent nem az Egyház felfogásában, hanem a természettudományok eredményének mai megítélésében. Még nem régen úgy kellett, hogy lássák, hogy a dolgok materiális valóságát kihangsúlyozó tudomány csak tagadólag állhat szemben a spirituális valóságot képviselő vallással szemben. Ma azonban a helyzet e tekintetben megváltozott. Ma a természettudományok nem exkluzív materialisták. A fizika legújabb anyagelméletei: alig hagynak meg valamit azokból a tulajdonságokból, amelyeket materializmusoknak szoktunk tekinteni. A kézzelfogható, tapintható anyag lassanként kikopott a fizika anyagfogalmából, erővé, energiává „szellemiesedett”, amely most végül tériségét is kezdi elveszíteni és ezzel befejezi imaterializálódási folyamatát, hogy egy egységbe olvadjon a lélekfogalommal. A legmodernebb természettudományos felfogás, ha nem is igenlő, de semmiesetre sem tagadja a szellemi valóságot. S nem tagadja azt sem, hogy ennek az anyagi és szellemi valóságnak más megismerésmódja is lehetséges, mint az érzéki tapasztalás, nevezetesen az intuitív szemlélet, a közvetlen élmény.

A tudományos felfogás ily megváltozása azonban tág teret enged az ember ama hajlandóságainak, amelyek a szellemi valóság kutatására ösztönzik. Ezek között első helyen áll éppen a vallás, amely a spirituális valóság élményének nagyszabású objektivációja, anyagi formába öntése.

Azt halljuk Gaspari bíborostól, hogy a pápa nemcsak nagy érdeklődéssel viseltetik a modern természettudományi kutatás eredményei iránt, hanem anyagi áldozatokat is hoz annak érdekében. Kevesen tudják, hogy a Vatikánnak van egy természettudományi akadémiaja, amelynek elnöke a Vatikán udvari asztronómusa, Pater Gianfranceschi. S senki se gondolja, hogy ezen akadémiaiban csak papok tartoznak. Vannak tagjai között minden vallású és irányú tudósok, protestánsok, szabadkondolkozók és zsidók. A pápa maga szokott elnökölni minden év elején az akadémia megnyitó ülésén.

Az udvari csillagász pedig elmesélte a francia újságírónak, hogy a pápa különösen nagy érdeklődéssel viseltetik a csillagászat problémái iránt. De a tudomány egyéb ágai is érdeklik. Nem régiben küldött privát kasszájának költségére két világi kutatót Középfrikába, bizonyos ethnográfiai kérdések tanulmányozására. S az is meg fog lepni nem egy embert, aki a pápát a sötét középkor főképviselőjének tekintti a XX. században, hogy a szent atya asztalán egy nagy rádiókészülék áll, amelyen Európa összes nagy állomásait hallani tudja.

A Vatikán természettudományi akadémiaja legutóbbi ülésén részletesen foglalkozott Einstein relativitás elméletével. A pápa, aki a felsőbb matematikához is ért s Einstein-irodalom nagy részét áttanulmányozta, a vitaestélyen személyesen részt vett. S a vita nem csak az akadémia tagjai között folyt, hanem meghívták az ülésre a kérdéssel foglalkozó külföldi tudósokat, hogy lehetőleg objektív képet nyerjenek a problémáról.

Epizódok a mult heti francia kormányválság történetéből

Páris, július. Szombat este 10 óra... A tizedik Briand-kormány megbukott... Edward Herriot, a Palais Bourbonban lezajlott pathetikus jelenet egyik szereplője, kilép a francia parlament kapuján... Az ucca népe zajos tüntetéssel fogadja Rendőrségnek kell szétosztatni a tömeget... Vasárnap délután egy órakor a köztársaság elnöke megbízta Herriotot az új kormány alakításával... A kávéházak terraszán az emberek öklükkel csapnak rá arra az újságra, amely először jelenti nekik ezt a hírt... Itt fekszenek előttem a különféle francia organumok. A Quotidien a két év előtti választásokon győzelmet aratott baloldali kartell ünnepének jelenti ki azt a napot, amikor Herriot visszatér a hatalomra. Caillaux újságja, a Volonté, azt írja, hogy ha a köztársaság elnöke most sem fogja megérteni, hogy mit akar Franciaország minden társadalmi osztálya, egy olyan vihar tör ki, amelynek hullámai fölcsaphatnak egészen az elnöki palota kapujáig. A Liberté ben Camille Aymard így fejezi be cikkét: „Abban a pillanatban távoztam a Palais Bourbonból, amikor az uccán várakozó tömeg megtudta, hogy a Briand-kormányt leszavazták. Az emberek ezt kiáltották: Itt már nem segít más, csak a Szajna!”

Ennyit a francia politikai élet szombati éjszakájáról és vasárnapi ünnepéről...

Két nappal ezelőtt pedig ez történt: Daniélou belügyi államtitkár este nyolc órakor bucsuzni készült Aristid Briandtól.

— Hová megy ön? — kérdezte Briand.
— Vacsorázni megyek a Champs Elyséesre.

— Várjon, én is önnel megyek — mondta Briand.

— A legnagyobb örömmel — felelte Daniélou.

A Champs Elysées egyik előkelő vendéglője terraszán ültek le és jóízűen megvacsoráztak. Vacsora után kedélyesen elbeszélgettek és észre sem vették, hogy rájuk köszöntött az éjszaka. A Bois de Boulogne felől kellemes szellő fújt és a langyos júliusi éjszakában Briand nagyon jól érezte magát. És ekkor tette ezt a kijelentést:

— Milyen ostobaság miniszterelnöknek lenni, mikor ilyen szép az idő és ilyen szép a párisi éjszaka.

Ugy látszik, hogy az istenek meghallgatták Briand sóhaját, mert negyvennyolc óra múlva megszűnt Franciaország miniszterelnöke lenni. A bukását, ezuttal a tizediket, nem vette tragikusnak. Amikor a köztársasági elnökkel közölte lemondását, az elnöki palotából való távozása után ezt mondta:

— Hála Isten, legalább holnap elmehetek „pecázni” a vidékre.

Az egyetlen sport ugyanis, amelyet Briand kedvel: a horgászat.

1926. Július 23. Péntek

Római katolikus: Apollinár. Protestáns: Lenke. Görög keleti: (jul. 10.) Leone. A nap kel reggel 4 óra 26 perckor, nyugszik 19 óra 46 perckor. A hold kel 18 óra 26 perckor, nyugszik 2 óra 14 perckor. Apolló mozi: Egyedül az élet viharában.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése) Az Adria mellett szép idő volt, egyébként azonban borús. Nagyobb változás nem volt.

Időjárás: Az idő javulni fog, északon borús, délen derült lesz, a szelek — a Tengeremléket kivéve — gyengülni fognak. A hőmérséklet északon esni, délen emelkedni fog. Noviszádon nagyrészt derült idő várható, gyenge széllel, 16-26 C° hőmérséklettel.

— A Sárga csikó című háromfelvonásos népszínművet fogja július hó 31-én este a Szlobodában bemutatni a noviszádi ref. ifjuság.

Caillaux is mosolyogva távozott a hatalomról.

— Életem legboldogabb napja ez — mondotta a bukása után.

Pedig jönni úgy jött, mint aki most az egyszer erős kézzel markolja meg a gyeplőszárat és rendet teremt mindenütt. Amikor a pénzügyminisztériumba először belépett, észrevette, hogy a minisztérium folyosójának parkettje nem eléggé tiszta.

— Ki fényesíti ezt a parkettet? — kérdezte a huszártól.

— Egy fiu.

— Hívja rögtön ide — adta ki a parancsot Caillaux.

Néhány pillanat múlva a fiatal ember remegve állott meg az új pénzügyminiszter előtt.

— Maga fényesíti a parkettet? — kérdezte Caillaux.

— Igen.

— Ugy? Hát akkor maga a mai naptól kezdve nincs a minisztérium szolgálatában. Elmehet!

Caillaux sarkon fordult és a szobája felé indult. Alig tett két lépést, amikor a parketten észrevett egy ötven centimes t. Fölvette.

— Ezt vigye be a legközelebbi bankba — fordult a huszárhoz. — Ez az összeg is a frank megmentésére szolgáljon. Különben, hogy hogy itt a minisztérium épületében, jobban takarékoskodjanak a pénzzel, majd intézkedni fogok mindjárt. Küldje be hozzám azonnal X... igazgató urat!

A huszár pár pillanat múlva visszajött.

— Az igazgató ur bocsánatot kér, de ebben a pillanatban van nála valaki. Öt perc múlva itt lesz.

Caillaux elvörösödött.

— Mondja meg az igazgató urnak — kiáltotta dühösen — ha tüstént nem jelentkezik nálam, úgy megszűnt a pénzügyminisztérium tisztviselője lenni.

Három héttel ezelőtt játszódtott le ez a jelenet. X... igazgató ur még ma is a pénzügyminisztérium hűvös szobájában ül, míg Caillaux vasárnap délután felesége karján, mint Franciaország két év alatt kilencedik elfogyasztott pénzügyminisztere távozott a Rivol uccai palotából.

És most végül álljon itt egy sokatmondó statisztika. Az első Herriot-minisztérium bukása óta, tehát két esztendő alatt, hatszor volt kormányválság. A hat minisztériumnak kilenc pénzügyminisztere volt: Clémentel, de Monzie, Caillaux, Painlevé, Bonnet, Loucheur, Doumer, Péret és Caillaux.

Tehát miniszterek mennek... miniszterek jönnek. Hogy mi lesz ezután? Erre a kérdésre a francia parlament szombat éjszakai ülésén a kormány leszavazása után, a képviselők kórusban felelték:

— Holnap 250 frank lesz egy angol font!

— A bolgár király — jegyes. A Westminster Gazett jelentik, hogy Boris bolgár király eljegyezte Giovanna hercegnőt, az olasz királyi pár tizennyolc éves leányát.

— Moratóriumot kapott a Viktóriamalom. Budapestről jelentik: A Viktória-konstern hitelezői, miután érdekeiket biztosítva látják, hozzájárultak a fizetési határidő kitolásához. A szerződés értelmében ugyanis szeptember 30-án az angol hitelezők a kanatokkal együtt négyszázezer font sterling törlesztésére tarthatnak igényt. Most a hitelezők egy 12-15 hónapi moratóriumra mutatnak hajlandóságot.

— A Krim-félsziget sáskajárás fenyegeti. A Krim-félsziget népbiztosainak tanácsa megállapította, hogy a félszigetet sáskajárás veszélyezteti. Kezdetben két törvényhatóságban mutatkoztak nagyszámúban, ezekből azonban hatalmas tömegben törtek elő egyre kiterjedtebb területekre s pusztítást vittek véghez az élő növényzeiben, takarmányban, kalászosokban és fűfelületeken. A lakosság életlehetőségei forognak veszedelemben.

A póstán gyakornokokat keresnek. A posta és távirada miniszterium pályázatot irt ki negyven I. és II. osztályu gyakornoki állás betöltésére a beogradi, noviszádi, szarajevói, szkoplyei, cetinjei és harminc I. és II. osztályu gyakornoki állásra a zagrebi, lyublyanai és spliti igazgatóságok területén. A gyakornokok a tisztviselői törvényben előirt illetményeket kapják. A pályázati feltételek minden póstán betekinthetők.

A Franzensbadi Erzsébet szobor. Prágából jelentik: Franzensbad főterén állott néhai Erzsébet császárné és királyné szobra. A csehek most lebontották a szobrot és visszadták Wilfert osztrák szobrásznak.

A magyarországi árák. Budapestről jelentik: A korona stabilizálása óta 22—25 százalékkal, a legutolsó évben 72 százalékkal estek az árák Magyarországon. A mai árák 64 százalékkal vannak a békeparitás felett.

A NAK ma este 7 órakor futballszaksztályi ülést tart a pályán, amelyen az összes játékosok megjelenését kéri az intéző. Az ülésen a kombinált csapat vasárnap torzsai utra vonatkozó dolgait is megbeszéli.

Kemal pasa fogadta Popovics követet. Angorából jelentik: A küztársaság elnöke ma a szokásos ünnepi keretek közt fogadta Popovics jugoszláv követet, aki átadta megbízólevelét.

Hullarészt találtak. Budapestről jelentik: Az egyik dűnamenti falunál ma délután levágott emberi testrészeket fogtak ki a Dunából. Minthogy a levágott testrészekből nem lehetett megállapítani, hogy férfi vagy női test maradványai, a testrészeket Budapestre szállítják megvizsgálás végett. Valószínűnek tartják, hogy a testrészek a Bécsben nem rég meggyilkolt női hulla elsodort maradványai.

Faszükséglet. A Jugoszláviai Grafikai Munkások(nők) Szervezete Noviszádi fiókjának szüksége van 150—180 öl I. osztályu bükkfára hasábban (dorong nélkül). Felhívtnak a t. fakeskedő urak, hogy ajánlataikat legkésőbb július hó 25 ig a fenti egyesületnek (Savez Grafickih Radnika-ica Podružnice Novisad, Laze Telečkog ul. 25.) államnyelven írva beküldjék. A borítékon feltüntetendő, hogy „faajánlat”.

Német- és Olaszország közt autók számára külön utat építenek. Rómából jelentik: Az olasz gondolat, hogy Milanót automobilon számára szolgáló külön műutakkal kössék össze Hamburg- és Luebeck-kikötővárosokkal, a külföldön általános helyesléssel találkozott. A terv megvalósítására nagyobb pénzügyi csoport alakult s a jövő év tavaszán a munkálatokat is megkezdik. Az építendő ut áthalad Stuttgarton és a majnai Frankfurtun; az utat pedig kizárólag gummikerekeű járművek használhatják. Az ut hosszában nagyszabásu nemzetközi szállókat építenek. Németország és Olaszország kapcsolatára nézve ennek az utnak felette fontos hivatása lesz.

Nyilvános oktatás Szibériában. Moszkvai információk szerint Novosibirszkban a kerületügyi végrehajtó bizottság a napokban teljes ülést tartott, amelyen számbavették az oktatási költség eredményeit. Az előadottak szerint az iskolák száma 503-ra növekedett, de ezeknek csak 33 százalékába járnak számbavehető tanulók. A szibériai iskolai típusok nem kielégítők, mivel többnyire különböző életkoru tanulók járnak egy-egy iskolába és nyernek együttes oktatást, másrésztől a tanítók sincsenek elegendően kiképezve a tanítói pályára. Egyébként a szovjet iskolai törvények értelmében nyolc év alatt kell a tankötelezettséget keresztülvinni.

Vasuti baleset Marokkóban. Rabatból jelentik: A Tanger-fezi vasutvonalon tegnap délután egy katonavonat kisiklott. Hét katona meghalt, 120 többé kevésbé súlyosan megsebesült.

Newyorkban 42 embert ölt meg a hőség. Newyorkból jelentik: Newyorkban óriási a hőség. A tegnapi nap folyamán negyvenkét ember meghalt a hőség következtében. Mind a negyvenkét embert hóguta ölte meg.

Gyémántláz. Dél-Afrikában nagy izgalmat keltett legutóbb az a hír, hogy a Johannesburgtól északkeletre egy telepes földjén gyémántot találtak. A hír villámgyorsan bejárta az

egész vidéket és mindenfelől százával gyűltek oda az emberek, akik taláalomra ázni kezdtek a földben. Azonnal alakult egy Diamond Mining Company nevű társaság is, amely a gyémántásóknak támogatást nyújtott annak fejében, hogy a találandó drágakövet nála értékesítik. A nagy délafrikai gyémánttársaságok, melyek évről-évre tanult geológussal vizsgálattják Dél-Afrika területét, hiába emelik fel figyelmeztető szavukat, hogy a szóbanforgó clandsputtel kerületben nem lehet gyémántra akadni. Három hét alatt tizezernél több ember gyűlt eddig ugyanis össze Elandsputteban, ahol márol-holnapra barakváros nőtt ki a földből, szórakozóhelyekkel. Egész benszülött törzseket fogadtak fel az ásásra és minden a legjobban ment, csak éppen a gyémánt hiányzott. A lázas munka dacára sincs a mai napig semmi eredmény. A gyémántkutatók, akik közül sokan tekintélyes állást hagytak el, el vannak keseredve Zavar-gás is előfordult. Már sokan családostul elhagyták a telepet és észak felé vándoroltak, hogy az ottani hegyek fensikjain saját szakállukra folytassák a gyémántkeresést. Mások még várnak és kutatnak, abban bizva, hogy gyémántot csak kitartással, sok csalódás után lehet találni. Ez közmondás Dél-Afrikában.

Nitti Európa hitelét rontja. Newyorkból jelentik: Nitti volt olasz miniszterelnök az egyik amerikai lapban cikket közölt, amelyben óva inti az amerikai kormányokat attól, hogy európai országoknak kölcsönt folyosítson.

Hazaindult a müncheni biboros. Newyorkból jelentik: Faulhaber bibornok az egyik oceánjáró fedélzetén ma utrakelt Európába. A hajón álnév alatt utazik, hogy az újságírók ostromától megmeneküljön.

TÉGLÁT elsõrendû, kaphat minden mennyiségben legolcsóbban **Krajačević fatelepen,** Novisad. — Telefon: 165 3987-1-30

PALMA gummi sarok és talp

Ha rossz az időjárás, nem fényezés, ha a cipőjén „PALMA”t használ, amikor pedig szép az idő, ha a szandálon viseli, mert a gummisarrokkal a járásunk kellemes és ruganyos s ez minden takarékos és praktikus ember számára feltétlenül szükséges. Vajjon miért?

Mert tartósabb és olcsóbb a bőrnél

Kisérlelje meg s hamarosan meg fog győződni róla, hogy nem akar már cipőt viselni „PALMA” nélkül.

Ma nagy ujdonság az APOLLÓ-ban!
Egyedül az élet viharában
 Hatalmas, érdekesítő film attrakció 6 felvonásban. — Főszerepben: LIANE HAID.

TŐZSDE

A dinár árfolyamai

Bécs 1245.50 | Prága
 Budapest 1257.75 | Zürich

Julius 22	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.12	—	—	177 —
Zürich	—	1096.25	1096.80	1936.50
Newyork	516.75	56.58	56.60	—
London	25.12	275.50	275.55	486.50
Páris	11.67	125. —	126. —	226.50
Milano	16.75	184. —	183.50	326.50
Prága	15.30	167.80	167.80	296.25
Berlin	—	1350. —	13.50	23.81
Budapest	—	798. —	794.50	—
Brüsszel	11.80	132. —	—	229. —
Bécs	—	800. —	801.50	—
Bukarest	—	25.20	—	—
Amsterdam	—	22.82	—	—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicagói terménytőzsde

1926 július 22, 20 óra

Julius	Buza	Tengeri
Julius	141.1 ¹ / ₈	Julius 75 ⁵ / ₈
Szeptember	141.6 ¹ / ₈	Szeptember 83 ¹ / ₈
December	146. —	December 85 ³ / ₈

Irányzat: buza állandó, tengeri gyenge (AVALA)

Noviszadi terménytőzsde

1926 július 22. (Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai uj VIII. 270 (2 vagon), bácskai uj VII. d. k. 275 (1 vagon), bánáti uj VII. d. k. 270 (2 vagon). Árpa, bácskai uj VIII. 62—63 kg. d. k. 147 (2 vagon). Zab, bácskai d. k. 190 (1 vagon). Tengeri bácskai d. k. 200 (21 vagon), bácskai VIII. d. k. 197.50 (10 vagon), bánáti d. k. 195 (1 vagon). Liszt, 6. sz. kenyér bácskai d. k. 320 (1 vagon). Irányzat: nyugodt.

A DUNA VIZÁLLÁSA

Julius 10-én reggel	—	—	618
Julius 11-én	—	—	623
Julius 12-én reggel 8 órakor	—	—	628
Julius 13-án reggel 8 órakor	—	—	633
Julius 14-én reggel	—	—	638
Julius 15-én reggel 8 órakor	—	—	644
Julius 16-án	—	—	642
Julius 17-én reggel 8 órakor	—	—	632
Julius 18-án	—	—	619
Julius 19-én	—	—	610
Julius 20-án	—	—	606
Julius 21-én reggel 6 órakor	—	—	618
Julius 21-én 8	—	—	620
Julius 21-én délben 12 órakor	—	—	624
Julius 21-én délután 2	—	—	628
Julius 22-én reggel 4 órakor	—	—	640
Julius 22-én reggel 6 órakor	—	—	642
Julius 22-én reggel 8 órakor	—	—	644
Julius 22-én délben 12 órakor	—	—	646
Julius 22-én délután 3 órakor	—	—	648

Szerkesztésért és kiadásért felel:

TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Küldje be előfizetését!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátraleb-
 ban levő előfizetőinket és viszontelárusítóinkat,
 hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon
 jelzett összeggel fordul postával utalván-
 nyozni szíveskedjenek, nehogy a lap további
 küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes
 tisztelettel

„Délbácska” kiadóvállalata

6

APRÓ HIRDETÉSEK

ATADOM LAKÁSOMAT ELADÓ egy hasas anyafelszereléssel és kerttel disznó, és egy gyermek-együtt olcsón. Cim a kiadóban. 443-1 12sb.

HIRDETÉSEK

Ha jól akar mulatni!?

Ugy ne sajnálja a fáradságot a **Dropka**-vendéglő gyönyörű szép kerthelyiségébe jönni. Folyó hó 26-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy **kerti mulatságot** rendezek. Zenevel a **temerini Buzás-féle fuvós zenekar** szórakoztatja kedves vendégeimet. Délután hangverseny, **este tánc reggeiig**. Elsőrendű kiszolgálás. Kitanó szeremi fájborok, valamint hideg ételekről gondoskodva van. Kivaló tisztelettel

Dropka Ferencné
440 Darányi-telep, 3. ut, 54. szám. 1-2

Üzemképes 15 H. P.

szivógázmotor
eladó.

Gausz János
Novi Sad, Futoski put 66. szám alatt.

Használt villanycsillárokat
megvételre keresek

Cim: Schmolka hirdetőirodában, Novisad 438 Futoski put 2. 1-2

Zongorák és Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál
-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttisza hurokban

Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL.

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Jókarban levő **lakatos szerszám**
olcsón eladó. Cim: „REKLAM” hirdetőbe, Novisad, Jevrejska 6.

HITÉLET

magyar katolikus folyóirat. - Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mošorin—Bačka

Felvétel a szegedi Szent Erzsébet-Otthonba

A szegedi katolikus nővédő egyesület Szegeden, Korona u. 18. sz. székházában 40 növendék részére berendezett internátusba való felvételért folyó évi augusztus hó 31-éig lehet az egyesület elnökségéhez intézett kérelemben fordulni.

Felvételért a szegedi Ferencz József tudományegyetem bármely fakultására beiratkozott, valamint középiskolai rom. kath. vallású női hallgatók jelentkezhetnek.

A felvétel 10 hónapra szól. Az ellátási díj havi 850.000 korona, külön szobában pedig (két növendék egy szobában) havi 950.000 korona. Az ellátási díjért napi négyzeri étkezést, lakást, fűtést, világítást, mosatást, fürdést és kiszolgálást kap a növendék.

A növendékek vallás erkölcsi nevelését és családi irányu gondozását a fenntartó egyesület biztosítja.

Részletes felvilágosítást készséggel levélben is ad az egyesület elnöksége Szeged, Korona u. 18.

FOJT

Gyönyörű párisi kalapformák megérkeztek! Vidékiek 6 óra alatt kielégítve!

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

A noviszádi r. k. egyházközség

levélbeni zárt ajánlat utján bérbe adja a Péter Király-ucca 30. sz. bérházában levő Kertész Mór feletti emeleti helyiséget, amely ugy irodái, mint üzleti célokra rendkívül alkalmas.

A helyiség egyben és felosztva is bérbe vehető.

Ajánlatok folyó hó 23-ának déli 12 órájáig a hitközségi irodában adhatók be, ugyanott nyerhető bővebb felvilágosítás naponként délelőtt 10-12 óra között.

Noviszád, 1926. július 17-én.

A rom. kath. hitközség elnöksége
397-1-0

1000 m³ kemény dorongfa à 85.— Dinár

1000 m³ puha dorongfa à 65.— Dinár

árban ab Dunapart eladó.

Bővebbet: Ritter főerdésznel, St.-Futog. 439-1

Uccai szoba, konyha és kamra

kiadó csak gyermektelen családnak. Cim a kiadóban.

VASUTI MENETREND

Érvényes 1926. május hó 15-től.

I. Subotica—Novisad—Starapazova Beograd.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Subotica	Erkezik Novi-sadról	Indul Novi-sadról	Erkezik Indijára	Erkezik St. Pazovára	Erkezik Beogradba
Szem.	211	0.25	3.15	3.40	4.56	5.11	6.45
Gyors	201	4.48	6.40	6.52	7.59	8.11	9.10
Szem.	213	8.20	11.10	11.30	12.39	12.50	14.25
Szem.	215	13.45	16.35	16.55	18.09	18.21	19.35
Gyors	203	15.55	18.00	18.12	19.19	19.31	20.40
Szem.	221	18.35	21.54	—	—	—	—
Vegy.	231	—	—	23.50	1.30	1.44	3.50

II. Beograd—Starapazova—Novisad—Subotica

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Beogradból	Erkezik St. Pazovára	Erkezik Indijára	Erkezik Novi-sadról	Indul Novi-sadról	Erkezik Subotica
Szem.	212	5.00	6.12	6.30	7.35	8.15	11.10
Gyors	202	9.15	10.05	10.21	11.15	11.28	13.30
Szem.	214	13.30	14.43	15.08	16.15	16.40	19.40
Gyors	204	19.50	20.46	21.00	21.47	21.55	23.41
Szem.	216	21.10	22.21	22.40	23.45	0.10	3.20
Vegy.	232	12.35	14.17	15.30	16.45	—	—
Szem.	220	—	—	—	—	3.50	7.10

III. Novisad—Stari Becsej—Senta—Horgos.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novi-sadról	Erkezik St. Becsejre	Indul St. Becsejről	Erkezik Senta	Indul Sentaról	Erkezik Horgosra
Szem.	8112	3.20	5.45	6.05	7.25	—	—
"	8116	16.56	19.35	20.01	21.22	—	—
"	8120	—	—	3.15	4.35	4.53	6.04
"	8114	—	—	14.00	15.12	15.30	16.50

IV. Horgos—Senta—Stari Becsej—Novisad.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Horgosról	Erkezik Senta	Indul Sentaról	Erkezik St. Becsejre	Indul St. Becsejről	Erkezik Novi-sadról
Szem.	8111	—	—	1.50	3.10	3.40	6.25
"	8113	6.05	7.20	7.40	9.10	—	—
"	8115	—	—	12.20	13.32	13.55	16.25
"	8117	15.30	16.46	17.45	19.05	—	—

V. Novisad—Odzsaci—Sombor.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novi-sadról	Erkezik Odzsacira	Indul Odzsaciról	Erkezik Odzsacira	Indul Odzsaciról	Erkezik Somborba
Szem.	8212	3.45	4.50	5.00	5.57	6.05	7.15
"	8222	13.50	15.00	—	—	—	—
"	8214	16.50	17.59	18.04	19.05	19.26	20.40
"	8216	22.05	23.06	23.08	0.03	0.08	1.05

VI. Sombor—Odzsaci—Novisad.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Somborból	Erkezik Odzsacira	Indul Odzsaciról	Erkezik Odzsacira	Indul Odzsaciról	Erkezik Novi-sadról
Szem.	8211	2.20	3.29	3.45	4.45	5.10	6.20
"	8221	—	—	—	—	7.01	8.05
"	8213	13.00	14.09	14.12	15.09	15.13	16.20
"	8215	18.15	19.25	19.30	20.25	20.35	21.40

VII. Novisad—Titel.

Vonatnem	Vonatszám	Indul Novisadról	Erkezik Titelre
Személy	8018	18.10	20.22
"	8014	6.50	8.55

VIII. Titel—Novisad.

Vonatnem	Vonatszám	Indul Titelről	Erkezik Novisadra
Személy	8211	3.55	5.45
"	8115	13.49	15.40

IX. Crnobrdó-Sekić-Kula-Gajdobra-Novapalanka

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Crnobrdó-Sekićről	Erkezik Kulára	Indul Gajdobra-rára	Erkezik Palánkára
Személy	8511	4.00	4.29	6.56	7.35
Vegy.	8531	—	—	15.25	16.05
Személy	8521	—	—	18.05	18.42
"	8013	17.00	17.29	20.36	21.15
"	8523	—	—	23.15	23.52

X. Novapalanka-Gajdobra-Kula-Crnobrdó-Sekić

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novapalankáról	Erkezik Gajdobra-rára	Erkezik Kulára	Erkezik Crnobrdó-Sekićre
Személy	8512	2.15	2.54	4.24	5.20
"	8521	5.55	6.35	—	—
"	8514	14.10	14.50	17.00	18.00
Vegy.	8532	17.10	17.50	—	—
"	8534	19.40	20.20	—	—